

ERAKUNDE-ADIERAZPENA, HOMOFIARIEN ETA TRANSFIARIEN AURKAKO NAZIOARTEKO EGUNERAKO (MAIATZAK 17)

Arartekoa tinko konprometituta dago LGTBI pertsonen eskubideen kausaren alde, bai Euskadin egunero egiten duen lanean, bai Europako hainbat ekimenetan duen partaidetzaren bitartez. Orobat, Homofobiaren eta Transfobiaren aurkako Nazioarteko Egun honetan, bat egin nahi du Amnesty Internationalen (AI) ekimenarekin, zeinak erakunde guztien adostasuna, indarra eta sinergia piztu nahi baititu erakunde-adierazpen komun baten inguruan, krimen homofobiko eta transfobikoak salatze eta lesbiana, gay, transexual, bisexual eta intersexualen eskubideak munduko hainbat tokitan zein egoera ahulean dauden gogorarazteko. Horren ondorioz, salatzen diren krimenekin zerikusia duten gobernuei ere helaraziko diegu adierazpen hau.

Kontuan izanik gizon-emakume guztiak aske eta duintasun eta eskubide berberak dituztela jaiotzen direla, eta estatuek saihestu egin behar dituztela sexu-orientazioagatiko, genero-identitateagatiko eta genero-adierazpenagatiko indarkeria nahiz gorrotoa eta errespetatu egin behar dituztela emakumeen eta gizonen arteko berdintasunaren printzipioak;

Aintzat hartuta Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsala, Eskubide Zibil eta Politikoen Nazioarteko Ituna (EZPNI) eta giza eskubideen nazioarteko legeria sexu-orientazioari eta genero-identitateari buruzko gaietan aplikatzeko Yogyakartaeko Printzipioak (2007);

Aintzat hartuta, halaber, Nazio Batuen Giza Eskubideen Kontseiluaren 17/19 Ebazpena, 2011ko ekainaren 17koa, giza eskubideei, sexu-orientazioari eta genero-identitateari buruzkoa, eta Giza Eskubideen aldeko Nazio Batuen goi-komisarioaren 2011ko azaroaren 17ko txostena (*Leyes y prácticas discriminatorias y actos de violencia cometidos contra personas por su orientación sexual e identidad de género*);

Kontuan hartuta Amnesty Internationalen txosten hauek: *Amor, Odio y Ley. Despenalizar la homosexualidad* (2008), *Cuando el amor es delito. Penalización de las relaciones sexuales entre personas del mismo sexo en el África Subsahariana* (2013) eta *Por ser quien soy. Homofobia, transfobia y crímenes de odio en Europa* (2013);

Nahigabea adieraziz homosexualitatea oraindik legez kanpokoa delako 80 herrialdetan (horietako 36 afrikarrak) eta heriotza-zigorraz zigortzen dutelako Mauritania, Sudanen, Iranen, Saudi Arabian, Yemenen, Nigeriako eta Somaliako Estatu batzuetan.

Arartekoak:

1. Kezka sakona adierazi nahi du(te) Amnesty Internationalek dokumentatu dituen kasu batzuegatik. Kasu horiek argi erakusten dute homosexualitatea kriminalizatu egiten dela, homofobiagatik edo transfobiagatik egindako krimenak zigorrik gabe geratzen direla eta gayek, lesbianek, bisexualek, transexualek, transgeneroek eta intersexualek tratu txarrak jasotzen dituztela. Honako hauek dira:
 - **KAMERUNEN, JEAN-CLAUDE ROGER MBEDE** kontzientzia-presolari "homosexualitatea eta homosexualitate-saioa" leporatuta ezarritako hiru urteko espetxe-zigorra. 2011ko martxoaren 2an atxilotu zuten, eta 2012ko uztailean eman zioten baldintzapeko askatasuna, baina Yaundeko Apelazio Gorteak berriz espetxeratzeko agindu zuen 2013ko abenduan. Tragikoki hil zen, 2014ko urtarrilean.
 - **HEGOAFRIKAN, NOXOLO NOGWAZA** aktibista lesbianaren hilketa. 2011ko apirilaren 24an, bortxatu, eta hil arte kolpatu zuten, Kwa Theman (Gauteng) (poliziaren 635/04/2011 zenbakidun kasua).
 - **TURKIAN, AHMET YILDIZ**en hilketa. Gay aitortua, tiroz hil zuten Üsküdarren (Istanbul), 2008ko uztailaren 15ean. Iritzi orokorraren arabera, "ohorearen" izenean egindako hilketa izan zen.
 - **BULGARIAN, MIHAIL STOYANOV**en hilketa. 2008ko irailaren 30ean, basatiki kolpatu zuten, hil arte, Sofiako Borisova Garden parkean. Hilketaren arrazoia: haren sexu-orientazioa (erasotzaileek uste zutena).
 - **BIELORRUSIAN, IHAR TSIKHANYUKUN** homosexualaren kasua. Poliziak galdeketa egin zion 2013ko urtarrilean, Lambdako Giza Eskubideen Zentroa erregistratzen saiatu zirenean. Kolpatu egin zuten, eta mehatxuak eta abusuak pairatu zituen gay izateagatik. Haren zauriak ez zituzten dokumentatu, eta tratu txarregatik jarri zuen salaketa ez dute ikertu.
2. Indarrez gaitzesten du(te) lesbianen, gayen, bisexualen, transexualen, transgeneroen edo intersexualen aurkako indarkeria eta diskriminazio oro.
3. Gizon-emakumeak beren sexu-orientazioagatik edo genero-identitateagatik diskriminatzeko, auzipetzeko eta zigortzeko bidea ematen duten edo eman dezaketen lege guztiak indargabetzeko eskatu nahi du(te).
4. Sexu bereko pertsonekin sexu-harreman baimenduak (egiazkoak edo ustezkoak) izateagatik atxilotutako edo zigortutako pertsona oro berehala aske uzteko eskatu nahi du(te).
5. Justizia-administrazioko edozein mailatan sexu-orientazioan edo genero-identitatean oinarritutako diskriminazio oro debekatzeko eta ezabatze beharrezko neurri guztiak har daitezela eskatzen du(te), izan legegintzakoak, administraziokoak eta beste edozein arlotakoak.

6. Sexu-orientazioan edo genero-identitatean oinarritutako eskubide-urraketa guztien salaketak eta txostenak dagozkien agintariek bizkor eta inpartzialtasunez ikertuko dituztela bermatzeko eskatzen du(te), baita egileak kontuak ematera eta epaimahai baten aurrean agertzera behartzeko ere. Ildo horretan, adierazpen honetako 1. puntuan aipatuta ageri diren kasuak nabarmendu nahi ditu(zte).
7. Sexu-orientazioa eta genero-identitatea (izan egiazkoak edo ustezkoak) estatu guztietan "gorroto-krimenak" eragin ditzaketen ezaugarri babestutzat sar daitezela eskatu nahi du(te).
8. Eskatu nahi du(te), halaber, poliziako, komunikabideetako, osasun arloko eta irakaskuntzako profesionalei prestakuntza eskain diezaietela sexu-aniztasunari eta gizon-emakume ororen giza eskubideei buruz, LGBTI kolektiboko kideenak barne, eta prestakuntza hori ikasketen programa ofizialetan sar dezatela.
9. Giza eskubideen defendatzaileak xaxatzeari uzteko eskatu nahi du(te), eta babes egokia bermatzeko sexu-orientazioari eta genero-identitateari lotutako giza eskubideak defendatzeagatik arriskuan daudenentzat.
10. Erabaki du hitzarmen hau Kameruneko, Hegoafrikako, Turkiako, Bulgariako eta Bielorrusiako gobernuari bidaltzea, Espainian dituzten enbaxaden bitartez.